

Dôvodová správa
k návrhu na zmenu spôsobu financovania a právnej formy Správy ciest
Košického samosprávneho kraja z rozpočtovej organizácie na príspevkovú organizáciu

Porovnanie právnych foriem vhodných pre zabezpečovanie správy a údržby
ciest vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja

1. Porovnanie práv a povinností a možností rozpočtovej a príspevkovej organizácie

Uznesením Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja (ďalej len „KSK“) č. 2003/140 zo dňa 15.10.2003, bola v zmysle zákona č.303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov zriadená rozpočtová organizácia Správa ciest KSK zabezpečujúca správu a údržbu ciest II. a III. triedy vo vlastníctve KSK.

Pri súčasnej právnej forme môžeme skonštatovať, že Správa ciest KSK je ako rozpočtová organizácia v plnej miere napojená a závislá od výšky a naplňovania rozpočtu KSK bez možnosti získavania vlastných zdrojov, ktoré by mohli byť použité na zvýšenie efektívnosti predmetu svojej činnosti a na ďalšie rozvíjanie svojej technickej infraštruktúry.

Právnou formou, ktorá by umožňovala získavať organizácii mimorozpočtové prostriedky, t.j. prostriedky bez zaťaženia rozpočtu KSK, je zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov upravená forma príspevkovej organizácie.

Z porovnania jednotlivých ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách vyplývajú pre obidve právne formy (rozpočtovú aj príspevkovú organizáciu) nasledovné spoločné charakteristiky, práva a povinnosti:

- vedenie účtovníctva, zostavovanie a predkladanie účtovnej uzávierky podľa zákona č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov,
- združovanie prostriedkov podľa zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov,
- povinnosť zabezpečiť zápis majetku, ktorý spravujú v zmysle katastrálneho zákona č. 162/1995 Z. z.,
- zriaďujú sa na plnenie úloh štátu, obce alebo vyššieho územného celku, a to na plnenie základných verejných funkcií alebo verejnoprospešné činnosti, ktoré sú na základe osobitných predpisov alebo rozhodnutia príslušných orgánov úplne alebo čiastočne financované zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku,
- za dátum zriadenia organizácie sa považuje deň uvedený v zriaďovacej listine zriaďovateľa o zriadení organizácie,
- zapojenosť rozpočtov na rozpočet zriaďovateľa, ktorý garantuje a kontroluje ich činnosť, a v prípade zistených nedostatkov prijíma potrebné opatrenia.

V nasledujúcich tabuľkách sú porovnané výhody a nevýhody jednotlivých foriem organizácií a z toho vyplývajúce rozdiely:

Rozpočtová organizácia

VÝHODY:	NEVÝHODY:
<ul style="list-style-type: none"> - relatívne vyššia kontrolovateľnosť zo strany zriaďovateľa 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná výška finančných prostriedkov vyčlenených z rozpočtu na údržbu a opravy ciest II. a III. triedy, ktorej navýšenie nemôžu ďalej ovplyvniť, - nemôže prijímať ani poskytovať úvery, ani vstupovať do úverových vzťahov ako ručiteľ, - môže uzatvárať zmluvu o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci, len ak nájomné bude uhrádzať z prostriedkov Európskej únie a z prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, - nemôže vykonávať podnikateľskú činnosť a vytvárať dodatočné zdroje pre zveľaďovanie majetku VÚC zvereneného do správy, - je pokračovaním „pasívnej“ formy financovania založenej len na spotrebe pridelených rozpočtových prostriedkov

Príspevková organizácia

VÝHODY:	NEVÝHODY:
<ul style="list-style-type: none"> - po predchádzajúcom súhlase zriaďovateľa môže vykonávať podnikateľskú činnosť, - malá konkurencia súkromného sektoru v oblasti správy a údržby ciest, - príležitosti kooperácie s mestami a obcami pri údržbe miestnych komunikácií, - môže uzatvoriť zmluvu o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci a financovať ju aj z vlastných zdrojov, - možnosť kooperácie s podnikateľskou sférou a obcami v oblasti výstavby ciest, - využitie strojov a voľných odborne spôsobilých kapacít mimo sezónnych prác, - možnosť eliminácie neodborných zásahov právnických alebo fyzických osôb do telesa ciest II. a III. triedy (realizácia rozkopávok vlastnými prostriedkami za odplatu), - možnosť rýchlejšej reprodukcie výrobných prostriedkov. 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná výška finančných prostriedkov vyčlenených z rozpočtu na údržbu a opravy ciest II. a III. triedy - motorové vozidlá používané na podnikanie sú predmetom dane z motorových vozidiel podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v platnom znení, tzn. dodatočný náklad - riziko prechodných počiatočných problémov vyplývajúcich zo zmeny spôsobu financovania

Na základe uvedeného porovnania a vykonaných rokovaní je možné odporučiť Zastupiteľstvu KSK na schválenie zmenu spôsobu financovania Správy ciest KSK z rozpočtovej organizácie na príspevkovú organizáciu.

2. Organizačné a právne zabezpečenie zmeny spôsobu financovania a právnej formy Správy ciest Košického samosprávneho kraja

Podľa metodického usmernenia MF SR a ŠP č. MF/26268/2005-421 k postupu pri aplikácii § 21 zákona č. 523/2004 Z.z. pri zmene spôsobu financovania rozpočtovej organizácie nedochádza de lege k zániku organizácie, t.j. tieto právne skutočnosti nemajú právne následky zrušenia organizácie, pokiaľ sa jej mení len právna forma hospodárenia. Pri zmene spôsobu financovania v skutočnosti zaniká jeden typ hospodárenia organizácie uzavretím hospodárenia organizácie a vzniká nový typ hospodárenia organizácie.

Za zmenu spôsobu financovania organizácie sa považuje taký stav, pri ktorom dochádza k zmene právnej formy hospodárenia organizácie u toho istého zriaďovateľa, t.j. z rozpočtovej formy hospodárenia organizácie na príspevkovú a naopak.

Na základe odporúčaní a záverov uvedených v bode 1 tejto dôvodovej správy navrhujúcich zmenu spôsobu financovania a právnej formy Správy ciest KSK z rozpočtovej na príspevkovú organizáciu, je potrebné vykonať súvisiace organizačné a právne opatrenia zriaďovateľa vyplývajúce z platnej legislatívy. Ide najmä o vydanie novej (aktualizovanej) zriaďovacej listiny, v ktorej bude upravené aj oprávnenie príspevkovej organizácie vykonávať so súhlasom zriaďovateľa podnikateľskú činnosť nad rámec hlavnej činnosti, pre ktorú bola zriadená. Predmetom podnikateľskej činnosti bude najmä:

- Nákladná cestná doprava vykonávaná cestnými nákladnými vozidlami, ktorých celková hmotnosť vrátane prípojného vozidla nepresahuje 3,5t,
- Kosenie trávnatých porastov, orezávanie krovín a stromov,
- Čistenie priekop a krajníc všetkého druhu,
- Výkopové a zemné práce všetkého druhu so špeciálnymi mechanizmami,
- Ubytovacie služby v rozsahu voľnej živnosti,
- Čistenie a osádzanie uličných vpustí, zhotovenie a oprava priepustov,
- Oprava a osádzanie zvislého dopravného značenia a realizácia vodorovného dopravného značenia,
- Maliarske a natieračské práce,
- Opravy a údržba miestnych, účelových komunikácií a mostov /letná a zimná údržba/,
- Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) v rozsahu voľných živností,
- Kúpa tovaru na účely jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) v rozsahu voľných živností,
- Prenájom hnuťelných vecí, prenájom nehnuteľností s poskytovaním doplnkovej služby, požičiavanie strojov a prístrojov,
- Oprava pracovných strojov, opravy cestných motorových vozidiel,
- Stolárstvo,
- Verejné obstarávanie,
- Výkon činnosti stavebného dozoru: Pozemné stavby Inžinierske stavby - dopravné stavby /pozemné komunikácie/,
- Oprava a osádzanie zvodidiel a zábradlí,
- Cestná motorová doprava - vnútroštátna nákladná cestná doprava,
- Zámočníctvo.

Zmenou spôsobu financovania a právnej formy Správy ciest KSK nebudú dotknuté pracovnoprávne vzťahy zamestnancov organizácie ani právne vzťahy, týkajúce sa majetku KSK zvereneného Správe ciest KSK do správy.